

CULTUUR & THEATER

'VEILIGER DAN IN DE SUPERMARKT'

Voorzichtige herstart voor sommige theaters

Dat de theaters op 1 juni weer open mogen, leidde binnen de theaterwereld niet direct tot gejuich. Integendeel, met een maximum bezoekersaantal van 30 mensen en de anderhalvemeterregel valt nauwelijks te werken. Toch worden her en der de deuren volgende week gretig opengezwaid en kansen, hoe klein soms ook, benut.

door Colette Boegman en Esther Kleuver

De theatersector begrijpt niet dat voor alle theaters dezelfde regels gelden en waarom er geen maatwerk wordt toegepast. Want waar dertig bezoekers voor een kleiner podium als Theater Bellevue (met drie zalen met 254, 100 en 50-70 zitplaatsen) wellicht nog een optie is, lijkt dat voor een groot theater als Carré (1756 zitplaatsen) absoluut niet haalbaar.

Dat Carré-directrice Madeleine van der Zwaan een plan heeft klaarliggen om, met handhaving van de anderhalve meter, zo'n 450 bezoekers te kunnen ontvangen, mocht dan ook niet baten. „We willen heel graag open, maar spelen voor het toegestane aantal personen per 1 juni is financieel gezien onhaalbaar. We gaan ons beraden op wat er wel moge-

lijk is. Daarnaast bereiden wij ons voor op het moment dat we het aantal toegestane bezoekers kunnen verhogen. Want als theater willen we natuurlijk spelen, zo vaak en zo veel mogelijk.”

Spelen

Opvallend is het dat met name gesubsidieerde gezelschappen als ITA (Amsterdam) en het Nationale Theater (Den Haag) ervoor gekozen hebben weer te gaan spelen. Doordat zij zowel over vast personeel als speelplekken beschikken, kunnen zij zowel inhoudelijk als organisatorisch sneller schakelen. Vraag en aanbod lopen echter ietwat spaak. Doordat de capaciteit zo beperkt is, waren vrijwel alle kaartjes zeer snel uitverkocht. Of dat nu om de monoloog van Hans Kesting gaat of de voorstel-

ling *Sisi boy* van Steef de Jong in de Haarlemse Tooneelschuur.

Ook het TapasTheater in Amsterdam opent op 1 juni, klokslag twaalf uur 's nachts, haar deuren weer voor publiek. Oprichtster Tessa Harmsen: „De artiesten en medewerkers kunnen niet wachten, dus zodra het mag, gaan we gelijk open. En dat is in dit geval midden in de nacht, ja.”

Opgelucht

Om te vieren dat haar theater, waarmee ze een broedplaats voor nieuw talent heeft gecreëerd, twee jaar bestaat. „En om aan te geven dat iedereen zo opgelucht is dat het weer mag”, legt Harmsen uit. „Ik heb mijn creativiteit benut in de lockdownperiode en een plan opgesteld over hoe wij de komende tijd coronaproef gaan opereren... Ik denk dat het veiliger is dan in de supermarkt.”

„We maken onder meer gebruik van vaste looproutes, drankjes bestellen gaat via een speciale app zodat je niet in de rij aan de bar hoeft te staan, bezoekers zitten zowel in de foodbar als in de theaterzaaltjes op voldoende afstand van elkaar.” En waar het kleine theater normaliter zeventig theaterliefhebbers een leuke avond schenkt, mag er nu maximaal dertig man aanwezig zijn, exclusief personeel. „Maar we spelen liever voor dertig man, dan helemaal niet.”

Beperkingen

De programmering moest wel worden aangepast. „Acts met dans kunnen nu niet. Enkel solo- of duo voorstellingen, waarbij de artiesten niet té veel bewegen. Gelukkig waren er toch voldoende theatermakers die met alle beperkingen graag hun voorstelling in het TapasTheater willen spelen.”

Harmsen kan zich de opluchting na de eerste persconferentie van premier Rutte begin maart nog goed herinneren. „De grote horeca, musea en theaters moesten op slot, dus in eerste-

Tessa Harmsen opent de deuren van het TapasTheater op 1 juni, om twaalf uur 's nachts. „We kunnen niet wachten!”
FOTO AMAURY MILLER

stantie dachten wij nog even de dans te ontspringen. De donderdagavond hebben we als een soort roes ervaren en nog een heel mooie avond gedraaid. Totdat die zaterdag de omvang van het virus door begon te dringen. Al voordat Rutte de maatregelen ging aanscherpen, had ik besloten dat ook mijn theater dicht zou gaan.”

'Opgelucht dat het weer mag'

En waar zoveel kleine ondernemers vechten om overeind te blijven, durft Harmsen voorzichtig te zeggen dat TapasTheater het heeft gehaald. „Voor ik aan dit avontuur begon, heb ik heel goed nagedacht over een constructie waarbij we niet afhankelijk zouden zijn van subsidies.”

Ze verduidelijkt: „In het TapasTheater worden iedere avond drie verschillende, korte voorstellingen gespeeld. De bezoeker kan zelf weten hoe laat hij komt, welke optredens hij bezoekt en of hij het wil combineren met eten of borrelen. Een hele informele setting dus. Doordat een artiest in mijn concept een deel van de opbrengst van de kaartverkoop krijgt, hebben we relatief lage vaste kosten. Natuurlijk is de huur ook een forse kostenpost en zijn we onze buffer inmiddels kwijt. Maar het is mij wel gelukt om volgende week weer

open te kunnen, zonder dat we de formule substantieel heb hoeven aanpassen. En daar ben ik best wel trots op.”

Op het programma staan multitalent Job Greuter met zijn muziektheatervoorstelling *Stolp*, Jolien Kistemaker met haar poëtische, muzikale act *Hoofdzaken* en cabaretier Tim Teunisse, die in verschillende gedaantes op het podium staat met *De familie van Tim*. Harmsen: „We hebben expres gekozen

voor een wat lichter programma, omdat we denken dat onze gasten na deze onzekere en spannende tijd wel toe zijn aan een leuk, luchtig verzetje.”

Hulp

Ook theaters als de Groningse Stadsschouwburg en bijvoorbeeld het Amsterdamse Bellevue openen de deuren voor monologen, cabaretvoorstellingen en ander kleinschalig theater. Het DeLaMar Theater kan dankzij financiële hulp van

de VandenEnde Foundation vanaf 6 juni onder de noemer *Klein publiek, groot gehoor* een volledige alternatieve programmering optuigen, variërend van een concert van musicalactrice Willemijn Verkaik tot de gloednieuwe theaterproductie *En de laatste doet het licht uit*, met onder meer William Spaaij en René van Kooten. Deze voorstellingen

zijn inmiddels al grotendeels uitverkocht, al komt er van die laatste ook een livestream om aan de grote vraag te voldoen. De kaartjes zijn niet aan te slepen. Bij het publiek bestaat duidelijk behoefte om weer naar het theater te gaan. Al heeft dat uiteraard ook te maken met het beperkte aanbod op het moment.

DIGITAAL MALIEVELD

Cultuur in Actie!

Omdat demonstreren op het Malieveld er nu niet in zit, laat de culturele sector vanaf zaterdag van zich horen middels een online ketendemonstratie.

Via een livestream op cultuurinactie.nl worden van 30 mei tot en met 5 juni, 12 uur per dag, onder de noemer Cultuur in Actie! geluiden uit de sector verzameld. De cabaretier, de geluidsontwerper, de cateraar, de festivalprogrammeur, de beveiliging, de zangeres van het levenslied, de penningmeester van de fanfare, de regisseur, de violist; een voor een vertellen ze aan Nederland met hoeveel mensen ze hun werk doen en wat hun vak zo mooi, maar vooral ook noodzakelijk maakt. Daarnaast wordt het publiek uitgenodigd om (video)boodschappen te sturen waarin men vertelt wat voor hen de waarde van cultuur is.

Met een speciale teller wordt bijgehouden hoe-

Ook Angela Schijf laat van zich horen.
FOTO DIJKSTRA BY

veel mensen met hun achterban uiteindelijk op het 'digitale Malieveld' staan.

Met als doel: 'bredere financiële ondersteuning vanuit de politiek en zorgen voor bewustwording dat cultuur geen vrije tijd is, maar van levensbelang.'

De presentatie wordt gedaan door 21 bekende Nederlanders, onder wie Paul de Leeuw, Richard Groenendijk en Irene Moors. Daarnaast laten artiesten als Claudia de Breij, Angela Schijf, Huub Stapel en Dominic Seldis hun stem horen.

Willemijn Verkaik, die haar hoofdrol in *'Waitress'* door de coronacrisis het komende seizoen zag vervliegen, zingt in juli in het DeLaMar Theater.
FOTO DIANA VELLEMA